

Studija slučaja: utvrđivanje odnosa tviteraša u odnosu na ključnu reč "Vučić", politička polarizacija i govorni činovi (hate speech)

Centar za nove medije Liber, Novi Sad
mart 2015.

Istražujući dublje **političku polarizaciju na Tviteru**, otkrivenu istraživanjem studije slučaja #KZN, analizirali smo **ponašanje, odnose i govor kojim se polarizacija potcrtava, kao i uslove i načine na kojima nastaje i razvija se**, a u centar stavili političku figuru Aleksandra Vučića, najpominjaniju ličnost na ovoj mreži.

Istraživanje je obuhvatilo analizu prikupljenih svih tvitova koji sadrže reč Vučić (Vucic, #Vučić, #Vucic i Вучић), kao najdirektniji, ali ne i najdovoljniji izvor istraživanja, preko kojih smo ispitivali:

1. pominjanje imena Vučić u medijima, domaćim i stranim
2. pominjanje imena Vučić među tviter profilima
3. sentiment tvitova u kojima se pominje ime Vučić
4. govor (govorni čin, način iskazivanja) kojim se putem tvitova izražava pozitivno/negativno mišljenje, stav ili odnos
5. kauzalnost javnog govora premijera sa javnim govorom tviteraša

U istraživanju izostaju sva pominjanja premijera koja su u deklinaciji, zamenicama, nadimcima, funkciji i slično, kao i pominjanja jednog od dva tviter profila koji pripadaju premijeru: @avucic i @SerbianPM

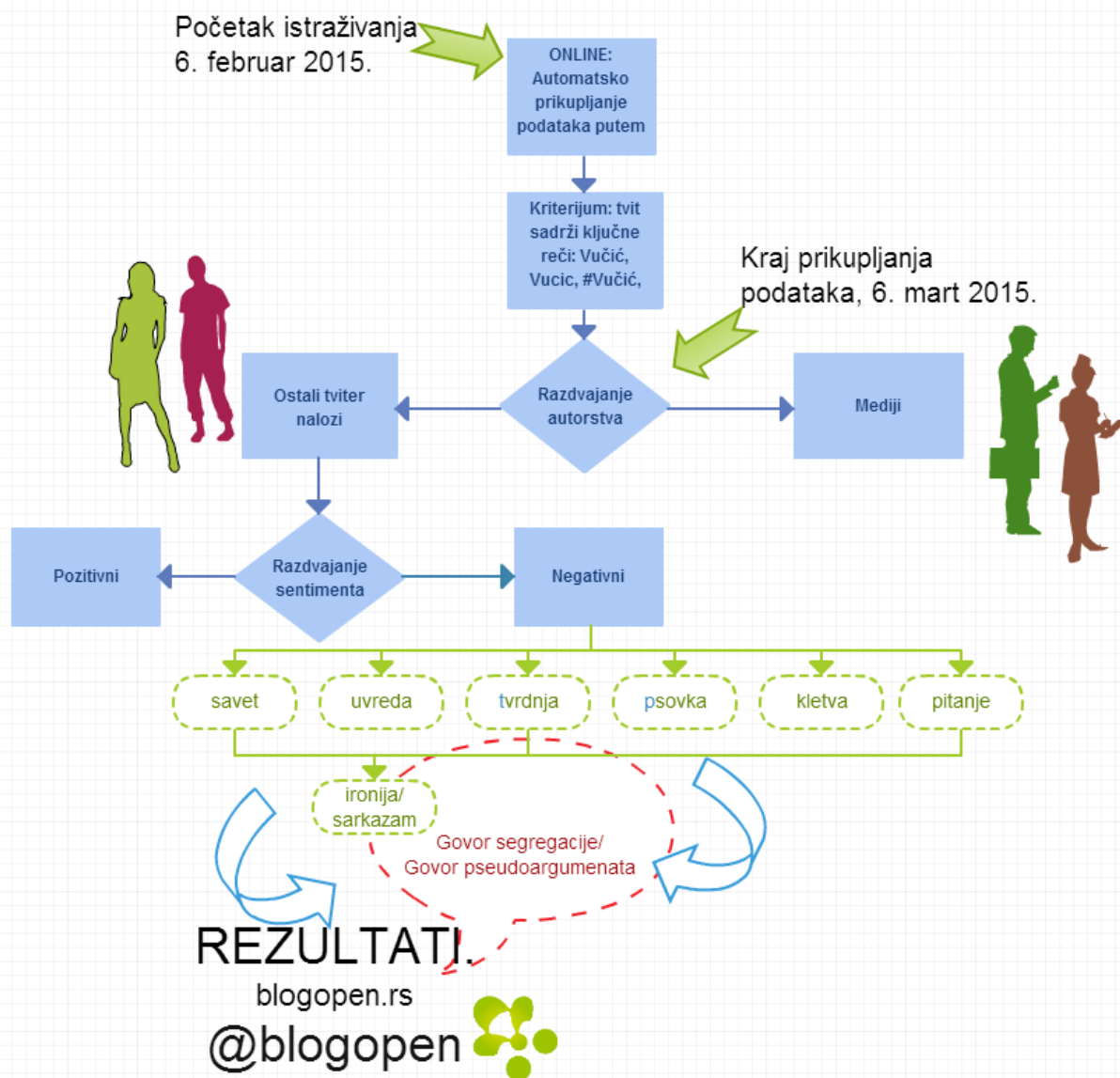
Metodologija

U periodu od 6. februara do 4. marta 2012. putem servisa Tvitni.me, praćene se ključne reči Vučić, Vucic, Вучић, kao i hashtagovi #Vučić i #Vucic.

Tvitovi koji sadrže ove ključne reči kvalitativno su analizirani na osnovu sentimenta, koristeći 4 dostupne opcije: pozitivan i negativan sentiment, tvitovi medija (vesti) i irelevantni tvitovi.

Metodologija

U irelevantne tvitove svrstani su, odnosno, eliminisani su svi koji sadrže analizirane ključne reči, ali se ne odnose na premijera Srbije, Aleksandra Vučića (na primer, pominju se Milena Vučić ili Tom Vucic, kao i Ksenija Vučić ili Andrej Vučić) . Ovi tvitovi su izuzeti iz analize i ne ulaze niti u jedan kvantitativni podatak istraživanja.

Pozitivni tvitovi: svi afirmativni tvitovi koji pominju premijera, ili direktno, ili u pozitivnom kontekstu. Pozitivnim su ocenjeni i svi tvitovi sa ličnih naloga, koji prenose pozitivne vesti sa medija, uz pozitivan ili neutralan komentar, ili koji prenose premijerove reči sa neke press konferencije. Pozitivnim su ocenjeni i oni koji podršku premijeru iskazuju negativnim sentimentom prema oponentima.

Negativni tvitovi: svi tvitovi koji sadrže negativne komentare direktno ili posredno upućene

premijeru. U ovu kategoriju su ušli i tvitovi koji prenose negativne vesti sa drugih portala i medija, ili prenose pozitivne vesti, ali u negativnom kontekstu.

Vesti: u ovoj kategoriji su svi mainstream mediji koji prenose vesti sa svojih portala, bilo da su u pozitivnom, neutralnom ili negativnom kontekstu. Takođe, svi tvit-agregatori, koji vuku vesti sa feeda tuđih portala, svrstani su u ovu kategoriju, bilo da prenose negativne ili pozitivne članke. Ovde su se našli i profili koji naizgled pripadaju ličnosti, ali nemaju drugu aktivnost osim da prenose vesti.

Online mediji i Vučić

Tokom posmatranog perioda, ako izuzmemo tviter naloge koje služe kao agregatori tuđih vesti, najviše naslova koji imaju ključnu reč Vučić, podelili su na Tviteru :

RTV Pink (93 puta - prosečno 3 vesti dnevno),
Best portal (70 - 2,2 dnevno),
Telegraf (62 - 2 dnevno),
Press online (61 - 2 dnevno)
Večernje novosti (54 - 1,7 dnevno)
Tanjug (53 - 1,7 dnevno).

U ukupnom korpusu medijskih tvitova, uključujući globalne medije, udeo pozitivnih i neutralnih vesti je 92%, dok svega 8% odlazi na kritičke tekstove ili vesti sa negativnim sadržajem.

Među globalnim medijima, najviše vesti sa imenom Vučić u naslovu objavljuje RT (Russia Today) - 3 vesti kritičkog sadržaja, dok ostali (RFI, Spiegel) po jednu, na granici između neutralnog i kritičkog. Sve ove vesti nastaju nakon posete Tonija Blera Srbiji.

Tokom istraživanja detektovano je desetak povezanih tviter-agregatora, koji skupljaju vesti sa feeda drugih online portala i objavljuju u isto vreme identične tvitove: @smederevonavezi, @racanavezi, @novisadnavezi, @nisnavezi, @kgnavezi, @jagodinavezi, @beogradnavezi..., kao i slične verzije sa online, kao što je @palankaonline.

Utvrđeno je da su pomenuti nalozi otvoreni istog, ili približno istog dana, ponašaju se kao pravi roboti, i objavljuju tvitove potpuno istog sadržaja (linkove) u isto vreme kada i nalog @milosobrenovic ili, ponekad, nalog @dssarandjelovac. Ovim nalogima se upravlja sa istog mesta. Zanimljivo je da nalog @dssarandjelovac objavljuje isključivo vesti sa portala @nspm i poklapanje vremena i sadržaja tvitova ovog naloga sa ranije pomenutim, odvija se samo kada svi ostali prenose vesti sa @nspm.

Slično se ponašaju i blizanački nalozi @najnovijeversti i @vestidana, koji u isto vreme objavljuju tvitove sa linkovima na vesti istog sadržaja. Iako se ovakvo ponašanje smatra spamom, odlučili smo da ovom prilikom zadržimo te statute u ukupnoj analizi.

Na prvom mestu među nalogima, koji nisu klasični mediji nego se ponašaju medijski, a koji su objavljevali vesti u čijem naslovu je ključna reč Vučić, nalazi se nalog @kratkevijesti sa čak 222 tvita sa ovom ključnom reči, odnosno, prosečno 7.5 puta svakoga dana tvitne vest koja u naslovu ima "Vučić".

Prenosioci pozitivnih poruka

Ukupan broj pozitivnih autorskih tvitova u kojima se pominje Vučić, je **494** za mesec dana, kakve je objavilo **259** tviter naloga.

Analizom govornog čina, tvrdnje, podrške, saveta i pitanja, utvrđeno je da je u 19% slučajeva to otvorena podrška (*svaka čast! bravo! tako treba!*), a u polovini svih tvitova - tvrdnje (*država će se unormaliti; normalno je da je Graborki drago da Vučić dolazi; ovo je pobeda vlade i premijera...*) Kada se koristi govorni čin pitanja, ili saveta, on je uglavnom upućen oponentima, a ne direktno premijeru.

Podrška premijeru se iskazuje i preko negativnih iskaza (uvrede) prema oponentima i političkim neistomišljenicima, pa tako polovina svih tvitova sadrži uvredu adresiranu na oponente. Veliki deo tvitova sadrži antipod podrške premijeru i uvrede ka oponentima.

Među kombinovanim ili čistim izjavama uvreda, prema načinu iskazivanja ironija i sarkazam se koriste tek u 5%, odnosno 3% tvitova.

Međutim, po vrsti argumentacije (podeljena na segregacioni govor i pseudoargumentaciju) svoj negativan stav prema političkim neistomišljenicima, "pozitivna grupa" iskazuje korišćenjem govora segregacije svaki treći put, ili manjkavom argumentacijom, odnosno, pseudorgumentima u čak polovini svih tvitova kojima se obraćaju oponentima.

Zanimljivo je da se samo u ovoj grupi tvitova mogu pronaći stare i moderne izreke i poslovice, i to većina u obraćanju oponentima (*ko o čemu, k* o poštenju; ko o čemu, baba o uštipcima; haters gonna hate...*) i tek deo u znak podrške (*bolje sprečiti nego lečiti; bolje dobar razvod nego loš brak, na silu se samo kobila je*e...*). Još zanimljivije je da njih pronalazimo samo u jednom danu, i samo jednim povodom: press konferencija o nepostizanju dogovora sa Esmarkom.

Nosioci negativnog sentimenta

92% svih tvitova, odnosno, 5.507 originalnih statusa, sadrži negativan sentiment prema Vučiću. Prema govornom činu to su u više od polovine slučajeva tvrdnje (60%), a daleko iza pitanja (17%) i uvrede, 13%.

Dok "pozitivna" grupa psovku koristi retko i to kao poštapalicu, "negativna", osim kao poštapalicu što nije ušlo u analizu, to čini u 7% slučajeva povezanih sa činom uvrede.

Za razliku od "pozitivne", "negativna" grupa mnogo češće koristi ironiju i sarkazam. 67% svih tvitova koristi ovaj način iskazivanja. Istraživanje je pokazalo da u smislu načina argumentovanja, ova grupa slabije od prve grupe koristi pseudoargmente (15%) a još ređe segregacioni govor (13%).

Kauzalnost javnog govora premijera sa javnim govorom tviteraša

Izjave premijera dramatično i direktno utiču na diskurs tviteraša.

U dva bitna događaja iz javnog nastupa Aleksandra Vučića pri samom kraju istraživanja, "Moje pismo njima" 2. marta i "Vičite meni Vučiću pe*ru" 3. marta, izazvali su snažnu reakciju na ovoj mreži.

Čak 583 tvita "negativne" grupe je govor segregacije kao reakcija na autorski tekst "Moje pismo njima", koje je takođe karakterišemo kao govor segregacije. Ranije pominjan udeo ovakvog govora kod "negativne" grupe, u 73% slučajeva je nastao u danima objavljivanja ovog teksta i nekoliko dana kasnije, dok se pre toga pojavljuje sporadično i u talasima.

Ovom trendu je podlegla i "pozitivna" grupa, koji je tekst iskoristila da se obraća oponentima takvom argumentacijom.

Izrazita uzročno-posledična reakcija se dogodila i u danu kada je premijer izrekao poziv "Vičite meni Vučiću pe*eru", što je bukvalno shvaćeno kao "poziv" na ovoj mreži u "negativnoj" grupi, dok je u "pozitivnoj" to primljeno sa simpatijama.

Ranije pominjano korišćenje psovki u "negativnoj" grupi povezano je sa ovim događajem, i sve tvitove koji su odgovorili na taj "poziv" premijera, označili smo kao uvredljive, sa govornim činom psovke, i takvih je izbrojano čak 103.

Nivo političkog nezadovoljstva

Obe grupe pokazuju visok nivo političkog nezadovoljstva.

"Negativna" grupa to čini svaki put kada pomene ključnu reč Vučić.

"Pozitivna" grupa svoju naklonost prema premijeru u čak 50% slučajeva iskazuje svojim političkim nezadovoljstvom prema oponentima.

Obe grupe su nepomirljivo polarizovane i ne pronalaze zajednički jezik ni oko jedne teme, iako se istim temama bave.

Tema	Primer reakcije iz grupe podrške	Primer reakcije iz grupe oponentata
Dualno obrazovanje	Svi vi sto kazete da se Vucic petlja u sve, da cujem sta fali reformi obrazovanja, vi sto se za razliku od njega ne razumete u sve? #nobot	Je I ovaj učio o dualnom obrazovanju kod Indijca u gvoždari? #dualnoobrazovanje #vucic
Železara	boga mi vucic je napravio pametan potez	Vucic se sapleo na zelezo...zelezaru...kako god,sad si pao najnize vucicu!
Dobrobit Srbije	Nije cilj prodati nesto tek tako ukoliko to gradjanima a posebno radnicima ne ide u korist #Vucic #KZN	Vucic unistava Srbiju 200 na sat. Obozava tu brzinu. Ko ce brze ko ce bolje, smradikali luduju sve do zore.
"Moj odgovor njima"	Vidim ushicenje kod nekih u stilu "Vucic misli da smo elita". :))	Nisam ni slutio da #vucic ima takvo mišljenje o meni? Hvala mu na onom #elita
Prošlost / sadašnjost	Неки пут помислим како проблем Србије нису ни њена прошлост, нити њена садашњост SJAJNO VUCIC	Kako ne razume da oni koji se sećaju prošlosti sa njima, sa razlogom se plaše i budućnosti sa istima...! Razumno..!

Zaključak:

1. Odnos prema Aleksandru Vučiću na Tviteru je pretežno negativan, u 92% slučajeva.
 2. Preovlađujući govor podrške Aleksandru Vučiću sadrži najčešće tvrdnje. Podrška se svaki četvrti put izražava obračunom sa neistomišljenicima, pri čemu se najčešće koristi logička pseudoargumentacija.
 3. Preovlađujući govor oponiranja Aleksandru Vučiću je takođe tvrdnja, u više od polovine slučajeva, a po načinu iskazivanja preovladava ironija i sarkazam.
 4. Diskurs premijera direktno utiče na diskurs tviteraške javnosti. Posebno uočljiva je kauzalnost govora segregacije, razdvajanja, tipa "ja versus oni", "mi versus vi", koja poziva obe grupe na ponavljanje logičke matrice na Tviteru.
 5. Nivo političkog nezadovoljstva obe grupe je veoma visok. "Negativna" grupa ga iskazuje u 100% svojih tvitova, a "pozitivna" grupa svoju podršku premijeru iskazuje političkim nezadovoljstvom prema oponentima u čak polovini slučajeva.
5. Mediji o Vučiću izveštavaju u 92% slučajeva pozitivno.

Ova analitika je "serendipiti" istraživačkog projekta
Promena medijskog pejzaža: Astroturfing – društveni eksperiment i digitalna pismenost
koji CNML sprovodi kao projekat "Fondacije za otvoreno društvo, Srbija"

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA
OPEN SOCIETY FOUNDATION, SERBIA